

УДК 343.985

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2021.36.01>

Антошук А. О., Гриненко К. В.

## ОСОБЛИВОСТІ ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ОСОБИ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВІДЕОЗАПИСУ

У статті розглядається низка питань, які стосуються тактики проведення такої процесуальної слідчої дії в кримінальному провадженні, як пред'явлення особи для впізнання. Метою статті є розкриття й аналіз особливостей тактики проведення пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису на початковому та подальшому етапах розслідування. Детально розглянуто підготовчий, робочий і заключний етап проведення цієї слідчої (розшукової) дії, а також описано підстави її проведення та основні завдання, які вирішуються.

Виокремлено й досліджено деякі організаційно-підготовчі заходи щодо проведення пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису. Зокрема, роз'яснюється роль фахівця, який володіє спеціальними знаннями у наданні технічної підтримки під час попереднього допиту особи. А також значну увагу приділено особливостям виготовлення слідчим зразків відеоматеріалів для подальшого проведення впізнання.

У статті наведено приклади судових рішень, у яких докази визнано недопустимими. Зокрема, акцентується увага на проблематиці дотримання належної процедури одержання доказів та фіксування результатів дії. Зазначено причини порушення умов допустимості доказів під час досудового розслідування та можливості їх усунення. Надано практичні рекомендації щодо підготовки, проведення та використання результатів пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису.

Зроблено висновок, що сторона обвинувачення під час здійснення підготовчих заходів, організації його проведення, підбору порівнюваних під час впізнання статистів і використання матеріалів відеозапису має докласти максимальних зусиль для дотримання всіх вимог проведення процесуальної дії відповідно до кримінального процесуального закону.

**Ключові слова:** пред'явлення особи для впізнання, матеріали відеозапису, досудове розслідування, тактика, допустимість доказів.

**Аналіз досліджень і публікацій.** Зазначимо, що темі пред'явлення особи для впізнання присвячували свої наукові роботи Н.М. Ахтирська, Р.С. Белкін, О.Я. Гінзбург, М.М. Гопанович, М.О. Головецький, А.В. Дулов, В.А. Колесник, В.О. Коновалова, Г.І. Кочаров, В.Г. Лукашевич, Є.Д. Лук'янчиков, М.В. Салтєвський, К.О. Чаплинський, Л.Д. Удалова, В.Ю. Шепітько та інші. Зокрема, цими науковцями розкрито загальну тактику пред'явлення особи для впізнання, однак питання організації і тактики пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису потребують детальнішого висвітлення.

З огляду на це головною метою статті є аналіз особливостей проведення пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису з урахуванням сучасних потреб правоохоронної практики.

**Виклад основного матеріалу.** Найбільш ефективною слідчою (розшуковою) дією ідентифікаційного характеру, яку доцільно проводити під час розкриття та розслідування будь-якої категорії кримінальних правопорушень (чи то злочин проти життя та здоров'я особи, наприклад вбивство або умисне тяжке тілесне ушкодження, чи проти власності, наприклад крадіжка, грабїж, розбій тощо), є пред'явлення для впізнання. Розкриваючи значення впізнання в процесі доказування, М.С. Строгович вказував на те, що цей прийом відомий протягом тисячоліть, він існував у кримінально-процесуальних системах усіх часів і народів [8, с. 318].

Проведення пред'явлення особи для впізнання як слідча (розшукова) дія полягає в пред'явленні свідкові, потерпілому або іншій особі для впізнання іншої особи. Це здійснюється з метою встановлення тотожності або відмінності цієї особи від тої, яка спостерігалася раніше, збереглась у пам'яті і про яку така особа давала показання.

Відповідно до ч. 6 ст. 228 КПК України за необхідності впізнання може проводитися за фотознімками та матеріалами відеозапису з додержанням вимог, зазначених у частинах першій

і другій цієї статті. Проведення впізнання за фотознімками, матеріалами відеозапису виключає можливість подальшого пред'явлення особи для впізнання [5].

Необхідність пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису виникає в тих випадках, коли особу, яка підлягає впізнанню, треба показати в русі, відтворюючи ситуацію, в якій її спостерігали, але безпосереднє пред'явлення особи або неможливе (наприклад, підозрюваний або обвинувачений зник або місце його знаходження не встановлено з інших причин), або недоцільне в інтересах особи, яка впізнає (з метою дотримання безпеки впізнаючого за умови, коли існує загроза його життю або здоров'ю з боку підозрюваного або обвинуваченого).

Крім того, відеозапис залишається нині єдиним засобом, що дозволяє зафіксувати ознаки динамічних елементів зовнішнього вигляду людини.

Однак пред'явлення для впізнання за матеріалами відеозапису має свої тактичні особливості. Криміналістичною тактикою передбачені такі стадії проведення слідчої дії, як:

- підготовка до слідчої (розшукової) дії – підготовчий етап;
- безпосереднє проведення слідчої (розшукової) дії – робочий етап;
- оформлення результатів слідчої (розшукової) дії – заключний етап.

Говорячи про тактичні прийоми застосування спеціальних знань під час проведення пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису, слід приділити увагу такому питанню, як залучення фахівця для участі в цій слідчій (розшуковій) дії. Спеціаліст, володіючи спеціальними знаннями у сфері габітології і портретної експертизи, відеотехніки, може надати істотну допомогу слідчому на всіх етапах проведення пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису.

Результати правозастосовчої практики засвідчують, що слідчі не завжди проводять допит за участю спеціаліста й не використовують можливість отримання відповідної консультації, коли в цьому постає об'єктивна необхідність. Зазначене призводить до зниження ефективності допиту, втрати доказової інформації та слідчих помилок. У зв'язку з цим ми пропонуємо тактичні рекомендації, спрямовані на удосконалення етапів проведення пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису.

Одним з обов'язкових елементів підготовчого етапу пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису є допит особи, якій необхідно пред'явити відеозапис. Допит є обов'язковою умовою проведення впізнання [1, с. 67]. Можна погодитися з думкою Є.Д. Лук'янчикова та О.М. Моїсєєва, які вважають, що попередній допит потерпілих (свідків) є не тільки необхідним етапом у підготовці до пред'явлення для впізнання, а ще й обставиною, яка забезпечує прийняття правильного рішення про доцільність проведення цієї слідчої дії, її успішний процес, отримання належних результатів та їх подальшу оцінку [6, с. 30].

Під час допиту слідчому слід задавати питання спеціального характеру:

1) чи може допитуваний впізнати особу за ознаками зовнішнього вигляду в разі її пред'явлення для впізнання за матеріалами відеозапису;

2) за якими конкретно ознаками допитуваний може впізнати пред'явлене йому обличчя на відеозаписі:

- а) комплексними (антропологічний тип, зріст, статура, вік);
- б) динамічними (хода, жестикуляція, артикуляція, постава);
- в) анатомічними (форма голови, волосяний покрив голови, особливості шкірного покриву, ознаки брів, очей, носа, підборіддя тощо) [4, с. 2].

Ці питання фахівець може роз'яснити слідчому в індивідуальному порядку в межах консультації або безпосередньо під час проведення допиту особи, що впізнаватиме, що, на наш погляд, є найбільш прийнятним і доцільним.

Діяльність фахівця в цьому разі буде спрямована на повний та професійний опис ознак зовнішності людини, яку раніше спостерігав впізнаючий, зі спеціальною термінологією і певною послідовністю: зверху вниз, від загального до конкретного. Роль фахівця у процесі допиту повинна зводитися до активізації пам'яті допитуваної особи з уявного образу, і тому доцільно

використовувати інформаційно-довідкову літературу, а також спеціальні альбоми, що містять типи й елементи зовнішності.

При цьому слідчий не повинен обмежуватися певними ознаками зовнішнього вигляду і його особливостями (прикметами), а результати, отримані на допиті, повинні бути проаналізовані фахівцем з погляду достатності ознак зовнішнього вигляду для проведення пред'явлення для впізнання.

Забороняється заздалегідь показувати впізнаючому особу, яка підлягає впізнанню (натурально, за фотознімками або відеозображеннями), або повідомляти її ознаки.

Однак на практиці бувають такі випадки, коли слідчий попередньо показує відео з камер спостереження за участю особи, яка підлягатиме впізнанню, і такі протоколи пред'явлення особи для впізнання в подальшому визнаються недопустимим доказом.

Наведемо приклад: «Так, із матеріалів провадження вбачається, що під час розгляду суду першої інстанції судом було досліджено основні докази обвинувачення – протоколи пред'явлення особи для впізнання від 19.12.2016 року та від 23.12.2016 року за участю свідка ОСОБА\_3, який у ході цієї слідчої дії повідомив, що зможе впізнати особу, яка 20.08.2016 року спричинила тілесні ушкодження ОСОБА\_2, та серед інших осіб впізнав ОСОБА\_1.

Проте перевіркою матеріалів провадження встановлено, що перед пред'явленням особи для впізнання слідчий показував ОСОБА\_3 відео з камер спостереження кафе-бару «Наталі» за участю ОСОБА\_1, тобто фактично провів впізнання за матеріалами відеозапису, що підтвердив і свідок ОСОБА\_3 безпосередньо у судовому засіданні.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 228 КПК забороняється попередньо показувати особі, яка впізнає, особу, яка повинна бути пред'явлена для впізнання, та надавати інші відомості про прикмети цієї особи. Вказана вимога закону пояснюється врахуванням властивостей людської психіки, оскільки краще запам'ятовується і відтворюється той образ людини, що сприйнятий пізніше.

Також у ч. 6 ст. 228 КПК передбачено, що проведення впізнання за фотознімками, матеріалами відеозапису виключає можливість у подальшому пред'явленні особи для впізнання. Крім того, є неприпустимим також проводити повторне пред'явлення особи для впізнання тому самому впізнаючому та за тими самими ознаками» [7].

На підготовчому етапі слідчому необхідно вивчити відеозапис, який підлягає пред'явленню для впізнання, а також здійснити підбір відеозаписів, серед яких буде здійснюватися пред'явлення для впізнання, якщо на досліджуваному відеозаписі відсутні особи, схожі зі впізнаваною особою. При цьому, залучаючи фахівця, слідчому необхідно отримати інформацію, спрямовану на виявлення факторів, що впливають на повноту і достовірність відображення ознак зовнішності на відеозаписі, визначити якість відеозапису шляхом встановлення різкості, контрастності, типу і характеру освітлення, ракурсу і дистанції зйомки, технічних параметрів відеокамери, а також відповідність розмірних характеристик на відеозаписі з розмірними характеристиками особи в натурному вигляді.

Спеціаліст повинен роз'яснити слідчому, а також допитуваній особі, що на відеозаписі певним чином змінюються або спотворюються ознаки зовнішнього вигляду (наприклад, через освітлення частина елементів може не відобразитися; зріст людини і пропорції різних елементів зовнішності зменшуються, а за наявності перспективних спотворень відеокамери зображення може «витягуватися», тим самим змінюючи елементи зовнішності по довжині і ширині). Також слід встановити, що пропонований для впізнання матеріал відеозапису є оригіналом або копією [4, с. 3].

Під час підготовки пред'явлення для впізнання слідчий у присутності фахівця вибирає той кадр відеозапису, де без істотних змін і викривлень найбільш повно і достовірно відобразилися ознаки зовнішнього вигляду особи, що пред'являється для впізнання.

Відповідно до ч. 7 ст. 228 КПК матеріали відеозапису із зображенням особи, яка підлягає впізнанню, можуть бути пред'явлені лише за умови зображення на них не менше чотирьох осіб, які повинні бути тієї ж статі і не повинні мати різких відмінностей у віці, зовнішності та одязі з особою, яка підлягає впізнанню [5].

Недотримання цих вимог призводить до визнання доказу недопустимим. Прикладом є ухвала Апеляційного суду Закарпатської області від 6 вересня 2016 року у справі № 299/2594/15 (провадження № №11-кп/777/375/16).

В апеляційній скарзі захисник вважає, що неналежними доказами у справі є протоколи пред'явлення потерпілим та свідкам особи для впізнання за відеозаписами, оскільки така слідча дія проведена з порушенням ст. 228 КПК України, та зазначає, що для впізнання потерпілим і свідкам надано відеозаписи з різних магазинів, які невідомо де вилучені та які не визнані речовими доказами у справі.

Як убачається з матеріалів кримінального провадження, зокрема із протоколів пред'явлення особи для впізнання за відеозаписами від 13.08.2015, 14.08.2015, 15.08.2015, 18.08.2015, вимоги ч. 7 ст. 228 КПК України слідчим не дотримані, а судом першої інстанції належним чином не перевірені, а тому ці докази є неналежними та недопустимими, і вони підлягають виключенню із мотивувальної частини вироку як докази винуватості обвинуваченого у вчиненні інкримінованих йому злочинів [9].

Саме тому в такому разі доцільно використовувати матеріали відеозапису, що зберігаються в відеотеці органу досудового розслідування або отримані в процесі проведення різних слідчих (розшукових) дій (наприклад, слідчий експеримент). Використовуючи дані відеотек, у протоколі необхідно зафіксувати прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підлягає впізнанню.

У тому разі, коли на певному відеокадрі знаходиться кілька осіб, серед яких є особа, що підлягає впізнанню, необхідність у виготовленні додаткових відеозаписів відсутня. При цьому треба враховувати, що ці особи повинні бути зовні подібними між собою.

У такому разі під час підбору відеозаписів, що пред'являються для впізнання, необхідно відбирати ті, на яких є збіги в осіб деяких комплексних (зріст, статура, вік, антропологічний тип) і анатомічних ознак (наприклад, колір, густина і довжина волоссяного покриву, наявність вусів, бороди, бакенбардів або лисини). Також видається доцільним здійснювати підбір відеозаписів з відображенням однакових супутніх ознак (одяг і різні аксесуари).

Що ж стосується динамічних ознак, то тут необхідно зазначити, що досягти їх збігу – досить складне завдання, але цілком реалізоване, про що говорилося вище (наприклад, під час підбору людей з певними особливостями ходи можна залучати пацієнтів з ортопедичних або травматологічних центрів).

У разі, коли необхідно виготовити додаткові відеозаписи самостійно, слідчий повинен дотримуватися певних правил. По-перше, для проведення запису відеоматеріалу слід мати приміщення площею приблизно 30 м<sup>2</sup>, з достатнім освітленням та нейтрально-сірим фоном. По-друге, на стіні (фоні) необхідно закріпити номер, за яким особу пред'являтимуть для впізнання, а навпроти слід встановити відеокамеру на штативі.

Відеозапис починається з того, що слідчий пропонує особі, яка підлягає впізнанню, підійти до стіни з номером і стати обличчям до камери. У подальшому оператор збільшує план зйомки так, щоб у кадрі опинилось зображення особи по груди (тривалість зйомки – 20 с), а потім так, щоб у кадрі була лише голова (20 с).

Якщо особа, яка буде впізнавати, під час допиту зазначила певні особливості міміки, то слідчий повинен поставити декілька запитань на сторонні теми або ж дати особі прочитати будь-який текст. Після цього слідчий пропонує особі повернути голову ліворуч (тривалість зйомки – 10 с), праворуч (10 с), а також поглянути на камеру (10 с).

Під час відеозапису процесу впізнання за динамічними ознаками (наприклад, за особливостями ходи) осіб, яких пред'явлено для впізнання, варто розташувати їх у ряд і знімати спочатку всіх разом, а потім кожну особу окремо для забезпечення можливості порівняння ходи. При цьому враховують показання особи, яка впізнає, щодо того, в якому ракурсі вона сприймала об'єкт впізнання (наприклад, якщо особа, яка впізнає, спостерігала людину, що стояла до неї боком, то група осіб, серед яких знаходиться особа, яка підлягає впізнанню, повинна рухатися по колу, а відеокамера – знаходитися у його центрі).

Організатор слідчої дії пропонує особі, яка підлягає впізнанню, пройтися, не кваплячись, кілька разів уздовж стіни (праворуч і ліворуч на дистанції 5–10 м), спостерігаючи за тим, щоб вона не виходила за межі кадру [3, с. 106].

Безпосереднє пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису, тобто робочий етап цієї слідчої (розшукової) дії, включає в себе загальні правила.

Зазначений етап слідчої дії можна проводити в будь-якому службовому приміщенні (зазвичай його проводять у кабінеті слідчого). Для демонстрації відеозапису може бути використаний будь-який телевізор з підключеним програвачем або монітор персонального комп'ютера. Участь у цьому етапі беруть слідчий, спеціаліст (у разі потреби), особа, яка впізнає, поняті.

Насамперед слідчий повідомляє про те, яка слідча (розшукова) дія проводиться, її цілі, технічні засоби, які буде використано. До протоколу вносять відповідні реквізити: дату, місце проведення слідчої дії, відомості про її учасників, роз'яснюють їм їхні права та обов'язки. Учасникам пред'являють пакет із відеоносієм для того, щоб вони переконалися у цілісності пакування [2].

Після цього слідчий або спеціаліст демонструє учасникам слідчої дії відеозапис осіб, які підлягають пред'явленню для впізнання за матеріалами відеозапису, і в особі, яка впізнає, з'ясовують, чи впізнає вона кого-небудь з осіб, чий відеозображення їй продемонстровано. У разі позитивного результату всім присутнім оголошують зміст довідки, доданої до відеоносія, про що роблять відповідний запис у протоколі слідчої дії. Відеоносій із довідкою долучають до протоколу пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису як додаток.

Заключний етап пред'явлення для впізнання передбачає прийняття рішення про закінчення пред'явлення особи для впізнання, фіксацію ходу і результатів пред'явлення особи для впізнання, оцінку результатів пред'явлення особи для впізнання.

З огляду на велику складність і специфіку пред'явлення для впізнання особи за її динамічними ознаками, особливо якщо таке впізнання відбувається за матеріалами відеозапису, доцільна додаткова фіксація ходу і результатів цієї слідчої дії поряд зі складанням протоколу за допомогою відеозапису.

Обов'язково в протоколі пред'явлення особи для впізнання за матеріалами відеозапису необхідно вказати:

- особу, яку було впізнано свідком (потерпілим) на пред'явленому йому матеріалі відеозапису;
- вид та найменування відео відтворювального пристрою (наприклад, відеоплеєр), порядковий номер матеріалів відеозапису і формат відеозапису;
- опис фрагмента (фрагментів) відеозапису, на якому відображено особу, яка пред'являється для впізнання;
- час відеозапису, в момент якого було встановлено факт впізнання.

Крім цього, у протоколі необхідно точно описати ознаки зовнішнього вигляду особи, за якими її впізнали.

Ця слідча (розшукова) дія, як свідчить практика, майже не проводиться, незважаючи на певні її переваги, зокрема можливість пред'явлення для впізнання матеріалів відеозапису замість особи безпосередньо. Під час перегляду такого відеозапису створюють умови, близькі до безпосереднього ознайомлення з особою, тому результативність цієї слідчої (розшукової) дії є підвищеною порівняно зі впізнанням за фотознімками.

**Висновки.** Підсумовуючи вищевикладене, варто зазначити, що аналіз судової практики показує, що під час проведення пред'явлення особи для впізнання слідчі припускаються помилок як процесуального, так і тактичного характеру, що призводить до втрати доказів.

Найчастіше такі помилки пов'язані із прорахунками у здійсненні комплексу підготовчих заходів, організації його проведення, підборі порівнюваних під час впізнання статистів і використанні матеріалів відеозапису, тактичних прийомів проведення цієї слідчої (розшукової) дії, а тому сторона обвинувачення має докласти максимальних зусиль для дотримання всіх вимог проведення процесуальної дії відповідно до кримінального процесуального закону.

**Використана література:**

1. Возгрин И.А., Иванов И.И., Кузьминых К.С. и др. Криминалистика. Схемы и терминология: Учеб. пособ. / Под ред. И.А. Возгрина, В.П. Сальникова, К.И. Сотникова. 2-е изд., испр. СПб., 2000.
2. Жирко В.В. Відеозапис слідчих дій : метод. реком. Дніпропетровськ : Розмножувальний центр УМВС, 2004. 28 с.
3. Жирко В.В. Тактика проведення впізнання особи за матеріалами відеозапису. *Криміналістичний вісник*. №1 (21). 2014. с. 104–107 URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/1954>
4. Ильин Н.Н. Предъявление лица для опознания по видеоизображениям: тактические особенности // *Вестник ВИ МВД России*. 2013. №2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/predyavlenie-litsa-dlya-opoznaniya-po-videoizobrazheniyam-takticheskie-osobennosti>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. (зі змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
6. Лук'янчиков Є.Д., Моїсєєв О.М. Пред'явлення для впізнання: навчальний посібник. Макіївка, 1998. 104 с
7. Постанова Верховного Суду колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду від 02 лютого 2021 року у справі № 366/1365/17, провадження № 51-5752км19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*: [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94738005>
8. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса. Москва: Изд-во Академии наук СССР, 1958. 704 с.
9. Ухвала Апеляційного суду Закарпатської області від 06 вересня 2016 року у справі № 299/2594/15, провадження № 11-кп/777/375/16. *Єдиний державний реєстр судових рішень*: [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/61219058>

**References:**

1. Vozgrin I.A., Ivanov I.I., Kuzminykh K.S. (2000). *Kriminalistika. Skhemy i terminologiya* [Forensic science. Schemes and terminology]. 2nd ed. Saint Petersburg, 165 p. [in Russian].
2. Zhyrko V.V. (2004). *Videozapys slidchykh dii* [Video of investigative actions]. Dnipropetrovsk, Rozmnozhuvalnyi tsentr Upravlinnia ministerstva vnutrishnikh sprav, 28 p. [in Ukrainian].
3. Zhyrko V.V. (2014). *Taktyka provedennia vpiznannia osoby za materialamy videozapysu* [Tactics of presentation a person for identification by video materials]. *Forensic Bulletin*, vol. 1, no. 21, pp. 104-107. Retrieved from: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/1954> [in Ukrainian].
4. Ilin N. N. (2013). *Predyavleniye litsa dlya opoznaniya po videoizobrazheniyam: takticheskiye osobennosti* [Presentation a person for identification by video images: tactical features]. *The bulletin of Voronezh Institute of the Ministry of Internal Affairs of Russia*, no 2. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/predyavlenie-litsa-dlya-opoznaniya-po-videoizobrazheniyam-takticheskie-osobennosti> [in Russian].
5. Verkhovna Rada of Ukraine (2012). *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI* [Criminal Procedure Code of Ukraine of April 13, 2012 № 4651-VI]. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
6. Lukianchikov Ye.D., Moisieiev O.M. (1998). *Predyavleniia dlia vpiznannia* [Presentation for identification]. *Макіївка*, 104 p. [in Ukrainian].
7. The Supreme Court of Ukraine (2021). *Postanova Verkhovnoho Sudu kolehii suddiv Druhoi sudovoi palaty Kasatsiinoho kryminalnoho sudu vid 02 liutoho 2021 roku u spravi № 366/1365/17, provadzhennia № 51-5752km19* [Resolution of the Supreme Court of the panel of judges of the Second Judicial Chamber of the Criminal Court of Cassation of February 2, 2021 in case № 366/1365/17, proceedings № 51-5752km19]. *Yedyni derzhavnyi reistr sudovykh rishen*. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/94738005> [in Ukrainian].
8. Strohovich M.S. (1958). *Kurs sovetskogo ugolovnoho protsessa* [Course of Soviet Criminal Procedure]. Moscow, USSR Academy of Sciences, 704 p. [in Russian].
9. Court of Appeal (2016). *Ukhvala Apeliatsiinoho sudu Zakarpatskoi oblasti vid 06 veresnia 2016 roku u spravi № 299/2594/15, provadzhennia № 11-kp/777/375/16* [Decision of the Court of Appeal of the Zakarpattia region of September 6, 2016 in the case № 299/2594/15, proceedings № 11-kp / 777/375/16]. *Yedyni derzhavnyi reistr sudovykh rishen*. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/61219058> [in Ukrainian].

***Antoshchuk A. O., Hrynenko K. V. Features of presentation a person for identification by video materials***

*The article deals with a number of issues related to the tactics of conducting such procedural investigative action in criminal proceedings, as presentation a person for identification. The purpose of the article is to disclosure and analyzes the peculiarities the tactics of presentation a person for identification by video materials at the initial and subsequent stages of the investigation. The preparatory, work and final stage of this investigative (search) action are considered in detail, as well as the grounds for its implementation and the main tasks to be solved are described.*

*Some organizational and preparatory measures for presentation a person for identification by video materials have been identified and researched. In particular, the role of a specialist with expertise in providing technical support during a preliminary interview is explained. And also considerable attention is paid to features of production by investigators of samples of video materials for the further carrying out of identification.*

*The article provides examples of court decisions in which evidence was declared inadmissible. In particular, attention is focused on the issue of compliance with the proper procedure for obtaining evidence and recording the results of action. The reasons for violation of the conditions of admissibility of evidence during the pre-trial investigation and the possibility of their elimination are indicated. Practical recommendations are provided for the preparation, conduct and use of the results of the presentation a person for identification by video materials.*

*It is concluded that the prosecution should make every effort to comply with all the requirements of the procedural action in accordance with the criminal procedure law during the preparatory activities, organization of its conduct, selection of comparable extras during identification and use of video materials.*

**Key words:** *presentation a person for identification, video materials, pre-trial investigation, tactics, admissibility of evidence.*